

LA RECOLLIDA SELECTIVA DELS RESIDUS TÈXTILS

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Agència de
Residus de
Catalunya

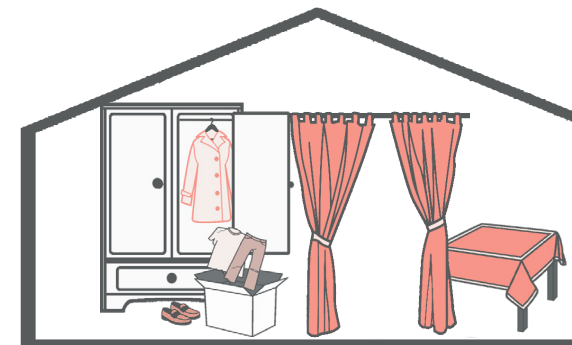

QUÈ ÉS LA FRACCIÓ TÈXTIL D'ORIGEN MUNICIPAL?

La fracció tèxtil d'origen municipal consisteix principalment en dos tipus de residus, que són, el residu tèxtil domèstic i el residu tèxtil comercial:

El residu tèxtil domèstic

Aquests residus provenen de la roba, calçat i altre material tèxtil com ara roba de la llar, bosses, draps, accessoris, etc., que és generat per la ciutadania a les llars, i que majoritàriament són peces de roba que es deixa d'utilitzar perquè s'han fet malbé, s'han quedat petites, o han passat de moda.

El residu tèxtil comercial

Es tracta del residu tèxtil de peces de vestir, uniformes o complements de seguretat com ara guants, gorres, calçat, etc. o roba de llit i taula o similars derivades de les activitats de restauració, hostaleria, hospitals i/o altres activitats comercials i de serveis.

Aquests residus són assimilables als residus municipals domèstics i es poden gestionar pels mateixos canals municipals, o bé, poden ser gestionats per gestors privats (via adient quan es tracta d'un gran productor que genera una gran quantitat de residu tèxtil).

També s'inclou el residu tèxtil provinent dels articles no venuts (preconsum), en cas de ser gestionat com a residus directament pels establiments de venda de productes tèxtils.

Contingut

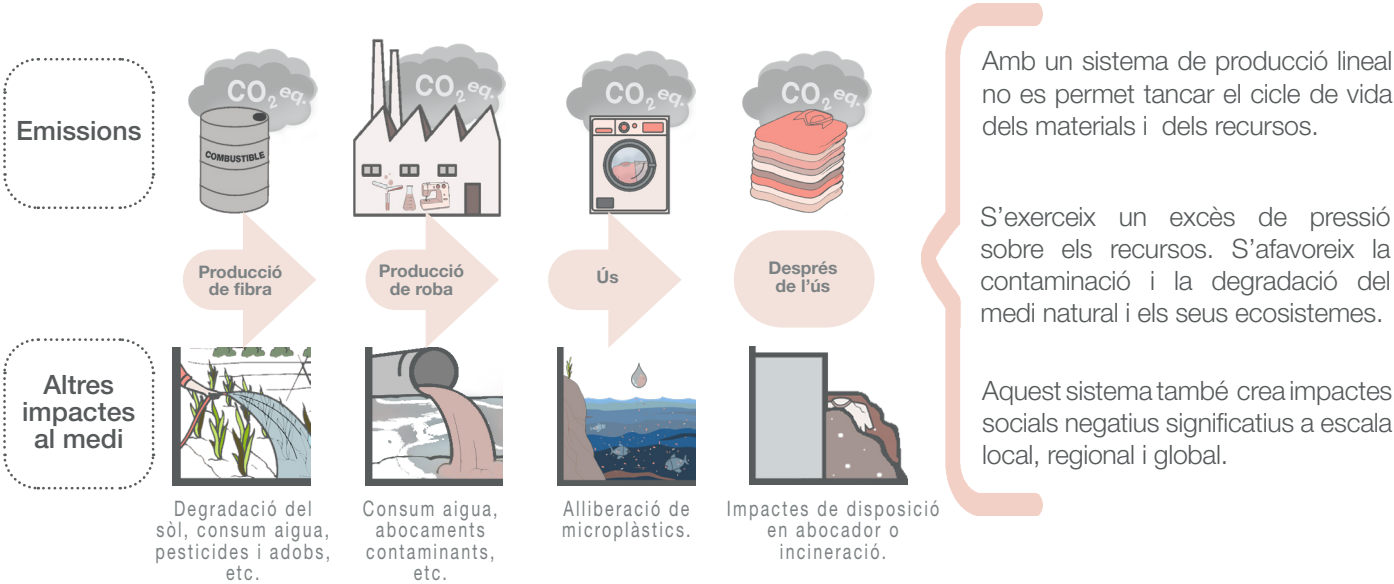
- **Què és la Fracció Tèxtil d'origen municipal?**
 - o Residu tèxtil domèstic
 - o Residu tèxtil comercial
- **Impactes ambientals dels tèxtils**
- **Els residus tèxtils en la bossa tipus dels residus municipals**
- **El cicle de gestió dels tèxtils**
- **Objectius de gestió de la Fracció tèxtil**
- **Balanç de la gestió de la Fracció tèxtil**
- **Destins dels fluxos de sortida després del triatge**
- **Beneficis de la correcta gestió de la Fracció Tèxtil**
- **Models de recollida de la Fracció Tèxtil i optimització del servei**
- **Consells per a l'aportació del residu tèxtil als serveis de recollida**
- **Gestió de serveis de la recollida de la Fracció Tèxtil**

Publicació realitzada l'any 2022,
dins el marc del Pacte per a La Moda Circular

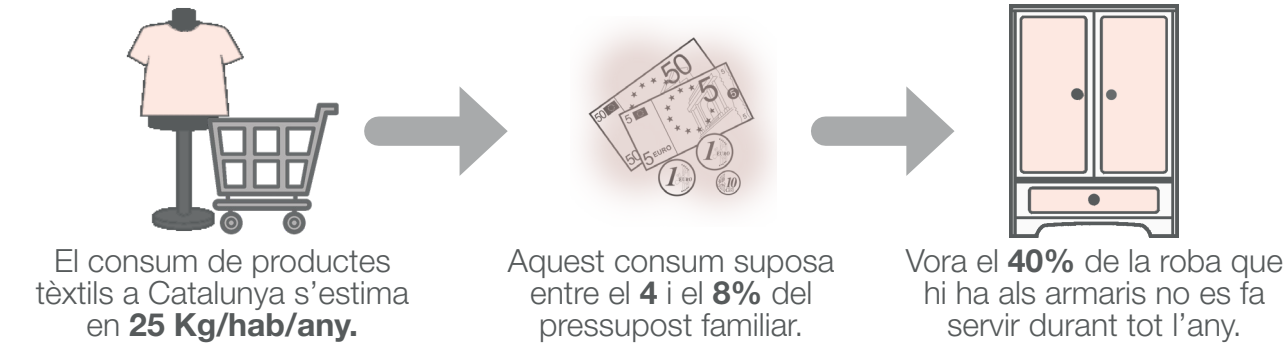

IMPACTES AMBIENTALS DELS TÈXTILS

Sistema de producció lineal i impactes (1) :

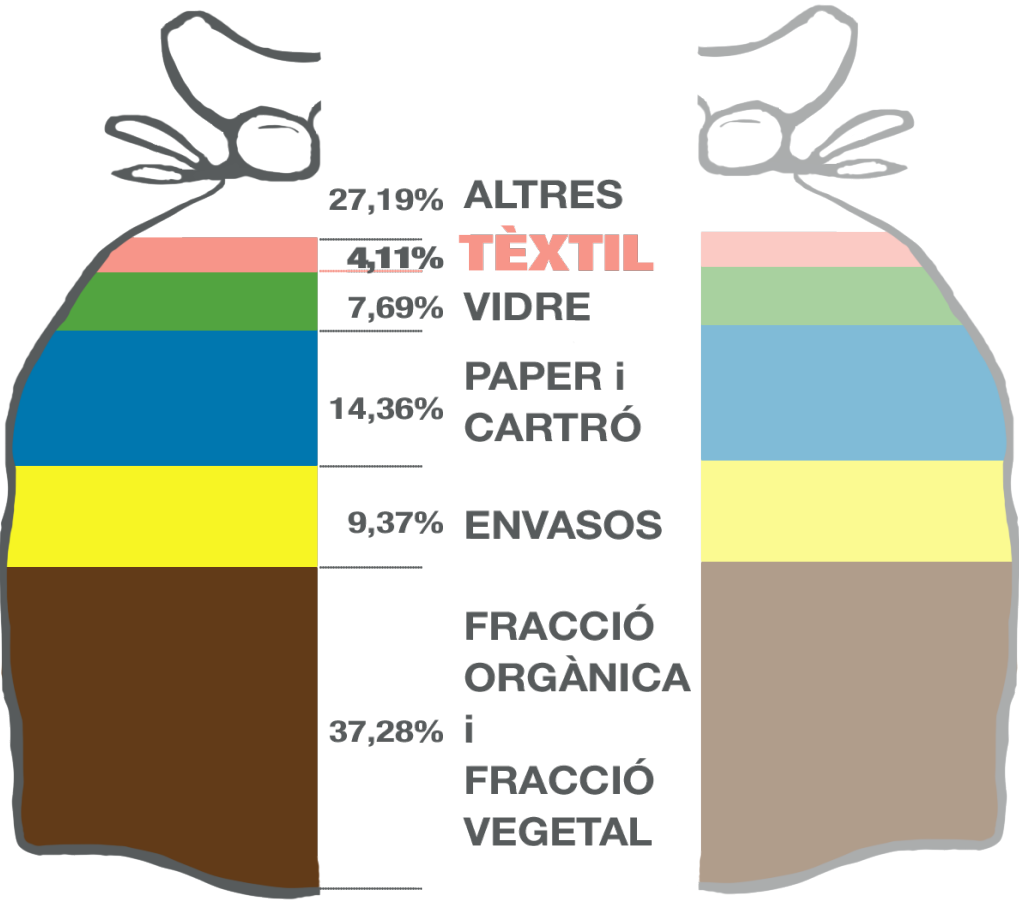
Impactes del consum i ús (2) :

(1) Font: **EMF**
(2) Font: **Circe**

ELS RESIDUS TÈXTILS EN LA BOSSA TIPUS DELS RESIDUS MUNICIPALS

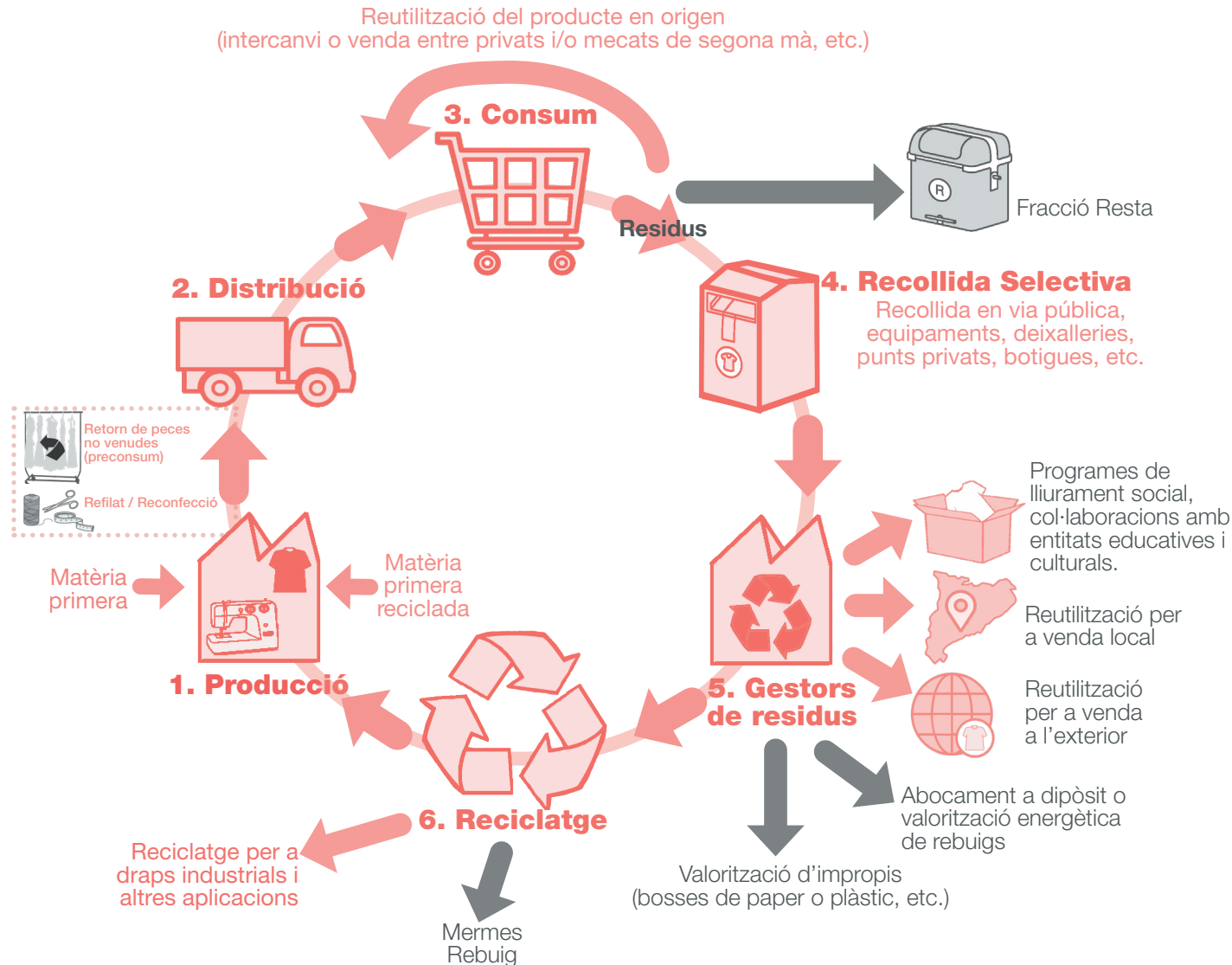
La fracció tèxtil, dins de la bossa tipus, representa aproximadament el 4 % en pes dels residus municipals.

Dins del conjunt de fraccions no ordinàries, el tèxtil té un pes important.

Font: **PRECAT20**

EL CICLE DE GESTIÓ DELS TÈXTILS

Font: Estratègia per a la prevenció i gestió dels residus tèxtils a Catalunya 2020-2025

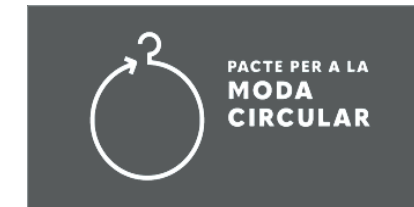
OBJECTIUS DE GESTIÓ DE LA FRACCIÓ TÈXTIL

Directiva 2018/851 de Residus

Aquesta directiva estableix que s'ha d'implementar la recollida selectiva de residus tèxtils a tots els ens locals abans del 31 de desembre de 2024. Aquest termini està recollit a la Llei 7/2022, de residus i sòls contaminats per una economia circular.

Llei 7/2022, de 8 de abril, de residus i sòls contaminats per una economia circular

Aquesta llei incorpora l'establiment d'un règim de responsabilitat ampliada del productor (RAP) en 3 anys a partir de la seva aprovació.

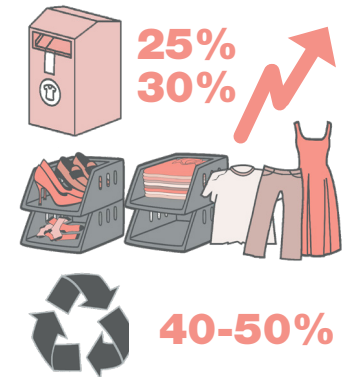
Pacte per a la moda circular

El Pacte per a la moda circular té la voluntat de sumar i coordinar els esforços de tots els agents de la cadena de valor del tèxtil per donar resposta de forma conjunta i efectiva als reptes del sector, establint objectius comuns i generant instruments que facin possible la transformació del sector cap a un model circular.

En aquest Pacte s'hi estableixien uns objectius generals que s'han d'assolir en data 31 de desembre de 2024.

Aquests objectius s'emmarquen en l'Estratègia per a la prevenció i gestió dels Residus tèxtils de Catalunya 2020-2025, i es basen en l'increment de:

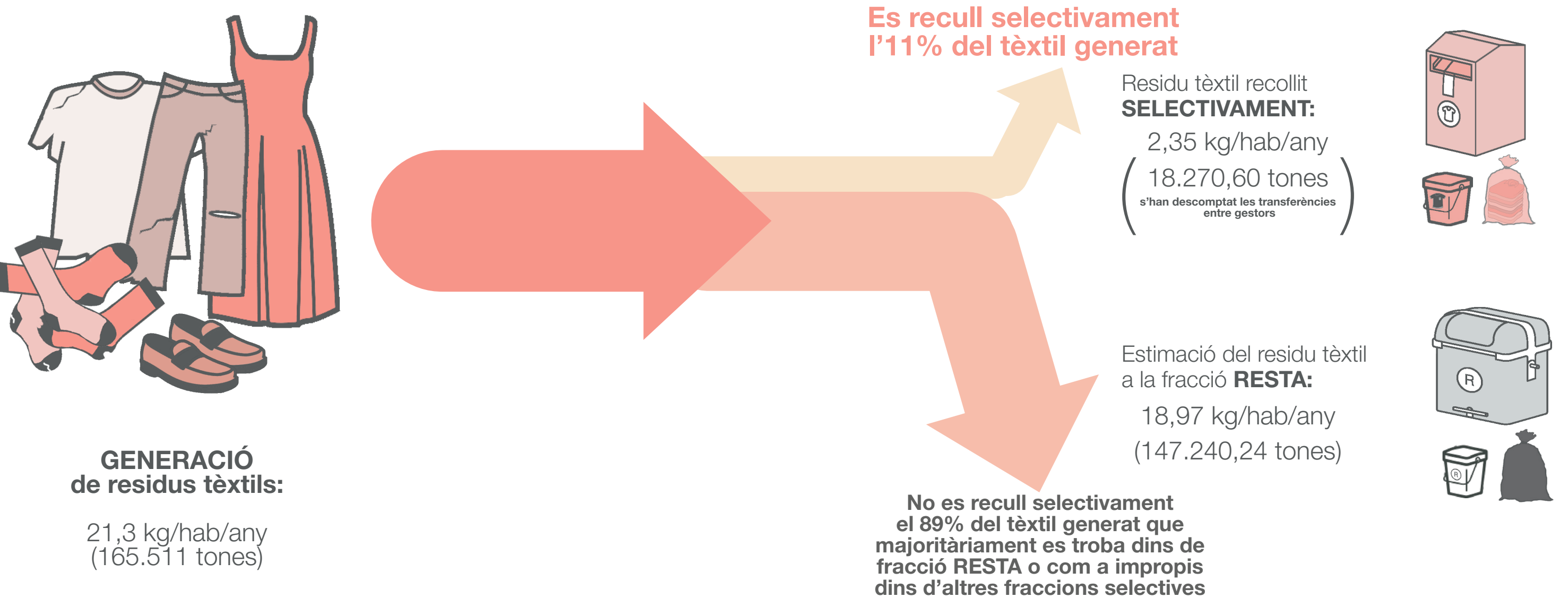
- la recollida selectiva de residus tèxtils municipals, entre el 25% i el 30%
- la preparació del residu tèxtil per a la reutilització, entre un 55 i un 60%.
- el reciclatge del residu tèxtil, entre un 40% i un 50%.

De manera específica, els ens locals signants del Pacte, es comprometen també a incrementar els punts de recollida per habitant per donar compliment al rati d'1 punt per cada 1.000- 1.500 hab.

BALANÇ DE LA GESTIÓ DE LA FRACCIÓ TÈXTIL

El següent esquema mostra els fluxes de gestió de la fracció tèxtil municipal amb les dades tancades de l'any 2021.

DESTINS DELS FLUXOS DE SORTIDA DESPRÉS DEL TRIATGE

Reutilització mitjançant venda en botigues de segona mà.

El 5-10% del residu tèxtil recollit selectivament es ven en botigues de segona mà majoritàriament a Catalunya.

Reutilització mitjançant exportació

El 60-70% del residu tèxtil recollit selectivament, prèviament triat, es destina a la venda de segona mà, principalment a països tercers com ara, Àfrica, Pakistan i alguns països europeus i sud-americans.

Preparació per a la reutilització en plantes de triatge de tèxtil

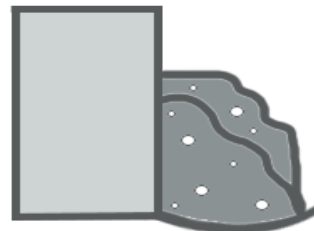
Reciclatge

Un 20-30% del residu tèxtil recollit selectivament, i que no pot ser reutilitzat, es processa per a la seva valorització material (reciclatge) i principalment s'envia fora de Catalunya i Espanya, com ara al Pakistan.

Gestió de fluxos no aprofitables

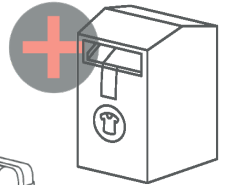
El 5-10% del residu tèxtil recollit selectivament restant, no es pot aprofitar i esdevé rebuig de procés, s'ha de gestionar via valorització energètica i/o eliminació.

BENEFICIS DE LA CORRECTA GESTIÓ DE LA FRACCIÓ TÈXTIL

La correcta gestió de la fracció tèxtil comporta múltiples beneficis, entre els que es destaca:

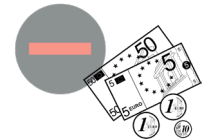
- L'increment de la recollida selectiva, contribuint als objectius del 65% de la preparació per a la reutilització i el reciclatge pel 2035.

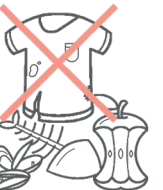
- La reducció de la fracció Resta destinada a dipòsit controlat, contribuint a l'objectiu de reduir l'abocament a un màxim del 10 % abans de 2035.

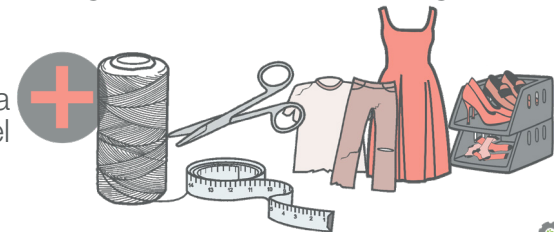
- La reducció dels costos de tractament i disposició final de la fracció Resta (tarifa de planta i cànon d'abocament i d'incineració). S'estima que el cost de la gestió del tèxtil com a fracció Resta supera en més de 100 €/t el cost del tèxtil recollit selectivament, i cada any aquesta diferència s'incrementa.

- La reducció dels impropis de la fracció orgànica i dels envasos lleugers.

- L'Increment de la reutilització, de la preparació per a la reutilització i del reciclatge.

- La promoció de llocs de treball verd i de la inserció laboral.

- La millora de la conscienciació de la ciutadania en el consum sostenible i en la protecció del medi ambient i també comporta fomentar la prevenció de la generació de residus i la seva correcta gestió.

MODELS DE RECOLLIDA DE LA FRACCIÓ TÈXTIL I OPTIMITZACIÓ DEL SERVEI

Models de recollida de la fracció tèxtil i optimització del servei

A continuació es descriuen els diferents models de recollida previstos per a la fracció tèxtil amb algunes de les seves característiques principals.

CONTENIDORS A LA VIA PÚBLICA

- Els contenidors han de tenir un disseny adequat per evitar subtraccions i que no es malmeti la roba.
- La dotació de contenidors òptima és de 1000 a 1500 hab/cont (considerant contenidors 1,5-2,5m³).
- S'ha de realitzar un manteniment i neteja adequat dels contenidors.
- Cal optimitzar les rutes de recollida amb la utilització de TICs (senyors d'ompliment, identificació contenidors, sistemes embarcat, etc.).
- Es recomana reforçar temporalment la quantitat de contenidors de la xarxa de via pública en períodes de canvi de temporada.
- Es recomana ubicar els contenidors en punts estratègics, de pas o gran afluència.

PORTA A PORTA

- Es pot dimensionar amb diverses modalitats:
 - * recollida amb freqüència preestablerta periòdica (p.ex. un cop al mes),
 - * servei temporal de recollida en canvis de temporada,
 - * servei de recollida a demanda.
- Es recomana fer el servei a demanda sempre que sigui possible per a evitar subtraccions o que el residu es malmeti un cop dipositat a la via pública.
- Es pot optimitzar el servei integrant-lo amb la ruta de recollida d'altres fraccions si es disposa de vehicle bicompartimentat amb receptacle específic, o bé, amb altres serveis a demanda com ara la recollida de voluminosos.
- Es recomana identificar la bossa o receptacle, utilitzant algun color o model estandarditzat o un adhesiu homologat o similar si es disposa a la via pública

DEIXALLERIES:

- Recollida en serveis de deixalleria de proximitat: a més del servei de deixalleria fixa, poden existir servei de deixalleries mòbils, de barri, minideixalleries, etc.

ILLES MÒBILS:

- Recollida en contenidors o receptacles de forma contínua o periòdica inclosos en els sistemes d'illes mòbils o emergents.

RECOLLIDA EN EQUIPAMENTS:

- Recollida en contenidors ubicats en equipaments municipals amb alta afluència de forma contínua o periòdica, especialment en canvis de temporada.

RECOLLIDA EN ACTES PÚBLICS O PRIVATS DEL MUNICIPI:

- Recollida en contenidors o receptacles instal·lats temporalment en actes públics i fer una crida per aportar els residus si es participa en l'acte o activitat.

RECOLLIDA EN BOTIGUES:

- Recollida en les instal·lacions dels gestors o en botigues de segona mà.
- Recollida en botigues de venda de roba.
- Recollida en el moment del lliurament de la compra on line de roba.

RECOLLIDA A GRANS PRODUCTORS DE TÈXTILS ASSIMILABLES:

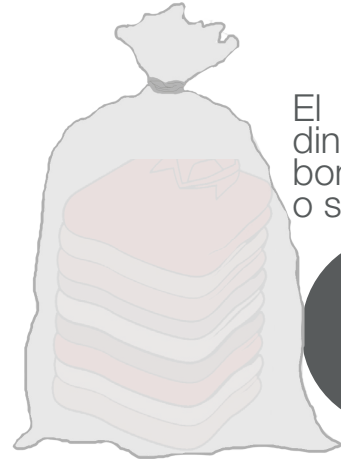
- Recollida de residu tèxtil assimilable de grans productors per mitjà de serveis municipals o lliurament directe del tèxtil a la deixalleria fixa pel mateix productor, o bé, contractació de serveis de recollida privada a un gestor autoritzat.

ALTRES RECOLLIDES:

- Els ens locals han d'incorporar a les ordenances municipals fórmules d'habilitació per als titulars dels emplaçaments privats on s'ubiquin els contenidors en llocs com ara centres comercials, supermercats, parròquies o fundacions, mitjançant la presentació d'una comunicació prèvia o un altre títol habilitant per a la instal·lació de contenidors, en què se n'identifiqui la ubicació i permeti disposar de la informació necessària per realitzar un adequat control de la gestió dels residus i de l'activitat com a tal. Aquesta comunicació o sol·licitud de títol habilitant es podria realitzar de forma subsidiària per part del gestor de residus tèxtils si així ho determina l'ens local a la seva ordenança.
- Els gestors de residus que realitzin recollides de residus tèxtils de forma privada, al marge del servei municipal de recollida, han d'assegurar-se que el titular de l'emplaçament on es situa el contenidor realitzi la comunicació o obtingui el títol habilitant que ordeni la normativa local de residus, i han d'efectuar el seguiment de les dades de recollida i la seva comunicació als ens locals i a l'ARC.

CONSELLS PER A L'APORTACIÓ DEL RESIDU TÈXTIL ALS SERVEIS DE RECOLLIDA

Consells per a l'aportació del residu tèxtil als serveis de recollida

El tèxtil ha d'aportar-se sempre dins d'una bossa ben tancada i en bon estat, per tal que no s'embruti o s'humitegi.

1

Es poden utilitzar bosses estandaritzades i reutilitzables, si l'ens local ho preveu.

El tèxtil ha d'aportar-se net i ben plegat.

2

El calçat ha d'estar preferentment aparellat i unit per algun element.

3

Es pot aportar tot tipus de roba, calçat, complements (bosses, cinturons, guants, pelutxos, etc.), tèxtil de la llar, etc.

Les peces de roba poden estar tant en bon estat, com desgastades o trencades.

4

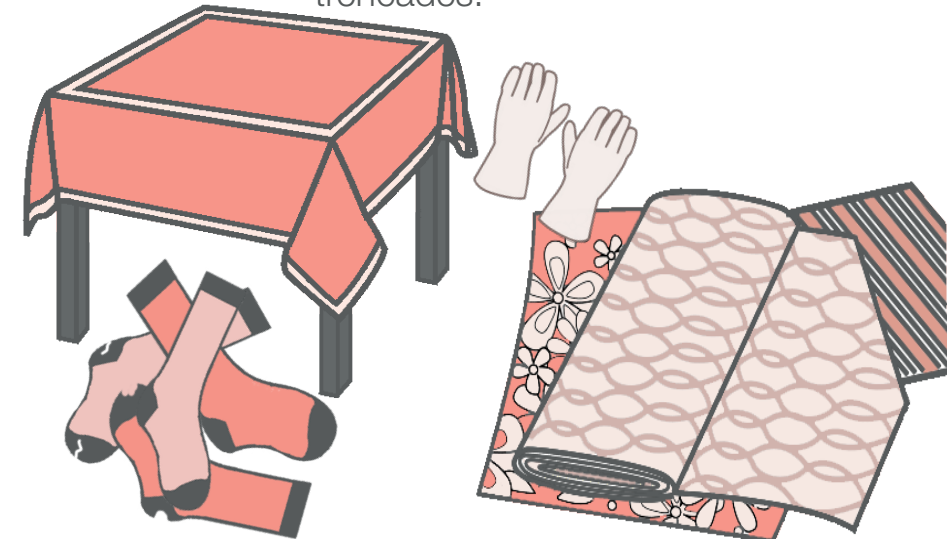
No es pot aportar roba o calçat que estiguin mullats, humits o bruts amb substàncies com pintura, greixos, productes de neteja, etc.

5

No es poden aportar altres elements com farcits de coixins, farcits nòrdics, mantes, catifes, moquetes, catifes de cotxe, etc., ja que pel seu volum poden bloquejar o desbordar els contenidors, o bé, dificultar el servei de recollida. Aquests elements han d'aportar-se a la deixalleria.

6

GESTIÓ DE SERVEIS DE LA RECOLLIDA DE LA FRACCIÓ TÈXTIL

- La recollida de tèxtil l'ha de dur a terme el personal de l'ens local, les empreses de recollida de residus, o les empreses o entitats gestores d'aquest fracció autoritzades com a **transportistes i gestors de residus**.
- És recomanable realitzar la **recollida de forma manual** per a poder discriminar el material en mal estat o els impropis, i que no es malmetin les bosses que contenen el tèxtil, de manera que s'asseguri al màxim la qualitat del material que arriba a la planta de triatge.
- Els residus recollits s'han de destinar a **instal·lacions de triatge** gestionades per gestors autoritzats preferentment d'àmbit local. Els residus que es transportin fora de Catalunya cal que es destinin a gestors autoritzats per les comunitats autònomes corresponents.
- El servei de recollida de residus tèxtils es pot realitzar per les entitats locals directament o mitjançant qualsevol altra forma de gestió prevista a la legislació sobre règim local. En general, s'ha de concertar amb entitats o empreses mitjançant **contractes públics**. Caldrà procedir a la licitació d'aquests serveis i l'adjudicació dels corresponents contractes públics sempre que la recollida i/o tractament de la fracció tèxtil requereixi d'una contraprestació econòmica o que de l'activitat se'n derivi un benefici pel contractista, situacions pròpies de contractes onerosos regulats per la Llei de contractes del sector públic.
- Els **convenis** únicament es poden realitzar en els supòsits específics que es compleixin els requisits de la Llei de contractes del sector públic, recollits en els Articles 47 a 50 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic i article 6 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic. Addicionalment, el conveni efectivament ha de possibilitar la col·laboració per la consecució d'un fi d'interès general i comú per l'entitat local i el gestor de residus tèxtils.
- D'acord amb la disposició addicional dinovena de la Llei 7/2022, de 8 de abril, de residus i sòls contaminats per una economia circular, els contractes relatius a les obligacions de recollida, transport i tractament de residus tèxtils seran licitats i adjudicats, de manera preferent, mitjançant **contractes reservats**. Almenys el 50% de l'import d'adjudicació ha de ser objecte de contractació reservada a empreses d'inserció i centres especials d'ocupació d'iniciativa social autoritzats per al tractament de residus.
- Per a potenciar l'accés als contractes públics d'entitats o empreses d'inserció social, a més dels contractes reservats, es poden preveure **lots reservats**, criteris d'adjudicació i condicions d'execució específics que afavoreixin a aquest sector.
- L'ens local hauria de dur a terme la prestació de la recollida selectiva de la fracció tèxtil com un **servei públic** d'una fracció més dels residus municipal, que ha de gestionar segons l'article 12 de la Llei 7/2022. En tot cas, en el període transitori mentre que la recollida separada no sigui obligatòria per normativa, s'entén que assumeix i reconeix la gestió com un servei municipal si aquesta es recull en les ordenances municipals de residus, s'atribueix els resultats en les dades estadístiques oficials, o bé, si sol·licita o rep qualsevol benefici de l'administració, ja sigui en forma de subvencions o de retorn del cànon de disposició dels residus pel concepte de recollida de tèxtil.
- En aquests supòsits es considera que no existeix un ús privatiu o especial del sòl quan s'instal·lin contenidors en la via pública, donat que la utilització dels béns municipals seria accessòria a la prestació del servei públic de recollida, i en aquest cas no s'hauria d'aplicar cap tipus de **taxa o cànon** d'ocupació de l'espai públic.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

**Agència de
Residus de
Catalunya**